

T.C. Sağlık Bakanlığı
Türkiye İlaç ve
Tıbbi Cihaz Kurumu

T.C.
SAĞLIK BAKANLIĞI
Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu

Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu
Evrak Birimi Giden Evrak Servisi
HUKUK MÜŞAVİRLİĞİ
E-Takip No:2173788
Tarih:31.01.2017 14:49:48
Evrak No: 0000322 Evrak Ek:

7/ 4729
GK 122

Sayı : 47399948/610/
Konu : Yazılı Soru Önergesi Cevabı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 29/04/2016 tarihli ve 43452547-120.07-33103 sayılı yazınız.

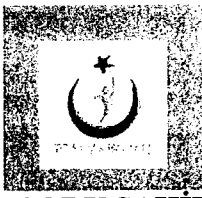
Antalya Milletvekili Sayın Ahmet Selim YURDAKUL tarafından verilen “Bilinçsiz ve aşırı ilaç tüketiminin engellenmesine yönelik çalışmalara ilişkin” 7/4729 sıra sayılı yazılı soru önergesinin cevabı ilişikte sunulmaktadır.

Arz ederim.

Prof. Dr. Recep AKDAĞ
Bakan

Ek: Yazılı soru önergesi cevabı ve eki

T.C.
SAĞLIK BAKANLIĞI
TBMM SORU CEVAP FORMU

SORU SAHİBİ MİLLETVEKİLİ
ÖNERGENİN KONUSU

: Ahmet Selim Yurdakul
: Bilinçsiz ve aşırı ilaç tüketiminin engellenmesine yönelik çalışmalara ilişkin.
: Prof. Dr. Recep AKDAĞ

CEVAP VEREN

Bilimsel çalışmalarda gereksiz ve aşırı ilaç tüketiminin zararları tespit edilmiştir. Gelişmiş ülkelerde doktor tavsiyesi olmaksızın gereksiz ve aşırı ilaç kullanımının önüne geçilmesi için çeşitli programlar ve halkla ilişkiler kampanyaları yürütülmektedir.

SORU 1 – Bakanlık olarak bilinçsiz ve aşırı ilaç tüketimi konusunda alınan tedbirler nelerdir? Bu konuda toplumun bilinçlendirilmesi için çalışmalarınız nelerdir?

CEVAP 1 - Akılcı İlaç Kullanımı (AİK), Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) tarafından, "Kişilerin klinik bulgularına ve bireysel özelliklerine göre; uygun ilacı, uygun süre ve dozda, kendilerine ve topluma en düşük maliyetle kolayca sağlayabilmeleri" olarak tanımlanmaktadır. Akılcı İlaç Kullanımının sağlanması amacıyla tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de DSÖ'nün önerileri doğrultusunda Akılcı İlaç Kullanımını destekleyecek faaliyetlerin yürütülmesi için koordinasyon ve işbirliğini sağlamak; ayrıca hekim, eczacı, yardımcı sağlık personeli, ilaç sektörü ve halka yönelik AİK konusunda davranış değişikliği oluşturmak ve etki eden taraflarda AİK ile ilgili farkındalık, bilgi ve bilinç düzeylerini artırmak hedefiyle 20 stratejik hedef altında, 99 faaliyetin planlandığı "Akılcı İlaç Kullanımı Ulusal Eylem Planı 2014-2017" hazırlanmış ve uygulamaya konulmuştur.

Bu plan kapsamında, etkin bir yapılanmanın ve merkez teşkilatımız ile koordinasyonun ve işbirliğinin sağlanması amacıyla illerde İl Sağlık Müdür Yardımcıları'nın koordinatörlüğünde, İl Sağlık Müdürlüğü, İl Halk Sağlığı Müdürlüğü ve Kamu Hastaneleri Birliği Genel Sektereliklerinden temsilcilerin yer aldığı en az 4 kişilik "Akılcı İlaç Kullanımı İl Koordinatörlüğü (AİK-İK)" kurulmuş ve ülke çapında 400 kişi bu konu ile ilgili görevlendirilmiştir. Bu ekipler yılda 2 kez AİK Dairesi ile bir araya gelerek durum değerlendirmesi yapmakta ve yapacakları faaliyetleri planlamaktadır.

Bu bağlamda eylem planı içerisindeki bazı başlıklar öncelik taşımaktadır. Bunlar arasında DSÖ tarafından acil bir sorun olarak tanımlanan antibiyotik direncinin sınırlandırılması konusunda planlanan faaliyetler ilk sırada yer almaktadır. Çoklu ilaç tedavisi gerektiren geriatrik hastaların tedavilerinde kullanılan ilaçların akılcı kullanımını yaygınlaştırmaya yönelik faaliyetler önceliklendirilmiş diğer faaliyetlere örnek gösterilebilir.

Dünya Sağlık Örgütü ile yürütülen çalışma kapsamında ATC-DDD (*Anatomical Therapeutic Chemical – Defined Daily Dose: ilaç tüketim miktarlarının nüfus, ilaç etken maddesi miktarı, kutu satışları göz önüne alınarak hesaplandığı bir metodoloji*) metodolojisinde ülkemiz ayaktan hastalardaki antibiyotik tüketim verileri hesaplanmıştır. Bu metodolojide hesaplanan 2011 yılına ait antibakteriyel ilaç tüketimleri için "Antibakteriyel İlaç Tüketim Sürveyansı Raporu" hazırlanmıştır. Bunun yanı sıra, 2012 yılı sürveyans raporu ise tamamlanmış ve yayımlanmak üzeredir. Türkiye Kamu Hastaneleri Kurumu ile birlikte ATC-DDD metodolojisinde yatan hastalarda 100 yatak başına düşen günlük tanımlanmış antibakteriyel ilaç dozunun hesaplanması ile ilgili çalışmalar devam etmektedir.

AİK ile ilgili mevcut durum analizlerinin yapılması ve hekimlerin reçeteleme davranışlarının izlenmesi, değerlendirilmesi ve kendilerine geri bildirim verilmesi amacıyla izleme ve

değerlendirme faaliyetleri kapsamında; “Reçete Bilgi Sistemi” geliştirilmiş olup, yaygınlaştırma çalışmaları yürütülmektedir. Bu sistem aracılığıyla sahada görev yapan yaklaşık 22.000 aile hekimine geri bildirim sunulmaktadır.

Aile hekimleri tarafından oluşturulmuş olan e-reçetelerde antibiyotik reçeteleme oranları 2011’de yüzde 34.94, 2012 yılında yüzde 33.99, 2013 yılında yüzde 33.95, 2014 yılında yüzde 31.47 ve 2015’te yüzde 31.07 şeklindedir.

Ayrıca yurt içinde ve yurt dışında AİK konusunu içeren çok sayıda toplantı ve çalışmaya katılım sağlanmış, gerekli durumlarda ulusal gazete, dergi ve internet sitelerinde konu ile ilgili röportaj ve bilgilendirmeler yapılmıştır.

SORU 2- Ülkemiz genç bir nüfus olmasına rağmen aşırı miktarda ilaç tüketimini neye bağlıyorsunuz?

CEVAP 2- Ülkemizde tüm ilaç gruplarına bakıldığında “genç nüfus olmasına rağmen aşırı miktarda ilaç tüketimi” ifadesi doğru olmamakla birlikte, TÜİK verilerine göre 65 yaş üzeri nüfus oranı 2000 yılında % 5,7 iken 2015 yılında bu oran % 12,1’e yükselmiştir. Yıllık nüfus artışı 2000 yılında % 18,3 iken 2015 yılında bu oran 13,3’ün de altına düşmüştür. Dolayısıyla Türkiye’nin giderek yaşlanan bir nüfusa sahip olmaya başladığı anlamına gelmektedir.

Yaşlı nüfusta kronik hastalıklara bağlı olarak çoklu ilaç kullanımı yaygın bulunmaktadır. Bu sebeple, ülkemizde kronik hastalık yükü artmakta, buna bağlı olarak da ilaç tüketimi artış göstermektedir.

Diğer yandan antibiyotik kullanımının ortalamanın üzerinde olduğu söylenebilir. Bu duruma temel olarak, sosyokültürel olarak antibiyotiğe atfedilen yanlış algının neden olduğu düşünülmekte olup bir önceki soru çerçevesinde bu algının değiştirilmesi çalışmalarımız yoğun bir şekilde devam etmektedir.

SORU 3- Tüketilen ilaçlar içinde yerli üretim miktarı ne kadardır?

CEVAP 3- Tüketilen ilaçlar içindeki imal ve ithal ilaçların kutu ve TL bazında oranları aşağıdaki tabloda yer almaktadır:

Kutu	2011	2012	2013	2014	2015
İmal	78,3%	78,3%	77,9%	77,9%	78,0%
İthal	21,7%	21,7%	22,1%	22,1%	22,0%

TL	2011	2012	2013	2014	2015
İmal	45,1%	44,9%	43,0%	42,0%	42,0%
İthal	54,9%	55,1%	57,0%	58,0%	58,0%

SORU 4- Ülkemizde ilaç üretiminde yer alan yerli ilaç firmalarının sayısı ve oranı nedir?

CEVAP 4 - Bakanlığımıza bağlı Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu kayıtlarına göre ülkemizde 80 firmaya ait 87 tesis ilaç üretimi yapmak üzere Kurumdan izinli olarak faaliyet göstermektedir.

Göstermiş olduğunuz ilgiye teşekkür ederim.